

národní
úložiště
šedé
literatury

Stav životního prostředí v jednotlivých krajích České republiky v roce 2008: Středočeský kraj

CENIA, česká informační agentura životního prostředí
2009

Dostupný z <http://www.nusl.cz/ntk/nusl-316537>

Dílo je chráněno podle autorského zákona č. 121/2000 Sb.

Licence Creative Commons Uveďte původ 4.0

Tento dokument byl stažen z Národního úložiště šedé literatury (NUŠL).

Datum stažení: 27.09.2024

Další dokumenty můžete najít prostřednictvím vyhledávacího rozhraní nusl.cz .

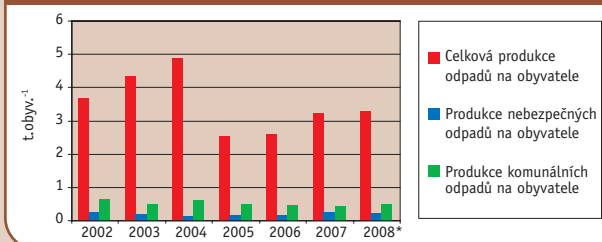

Odpady

PRODUKCE ODPADŮ

Charakter odpadového hospodářství Středočeského kraje je do značné míry ovlivněn poměrně vysokou hustotou zalidnění, velkým množstvím průmyslových zařízení a expanzí nově vznikajících výrobních zařízení. Produkci odpadů lze charakterizovat vysokým množstvím průmyslových odpadů a odpadů z obalů stejně jako komunálních odpadů od občanů. V roce 2008 se kraj v produkci odpadů řadil na 3. místo v ČR.

Produkcce odpadů na obyvatele ve Středočeském kraji [t.obyv.⁻¹], 2002–2008
Zdroj: CENIA

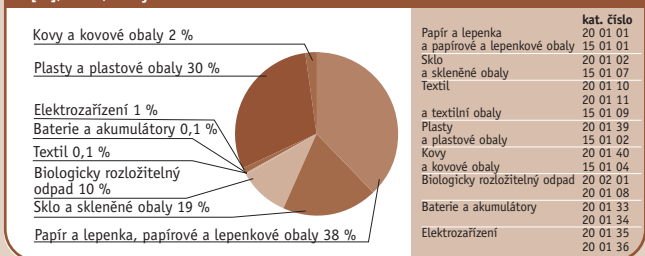

NAKLÁDÁNÍ S ODPADY

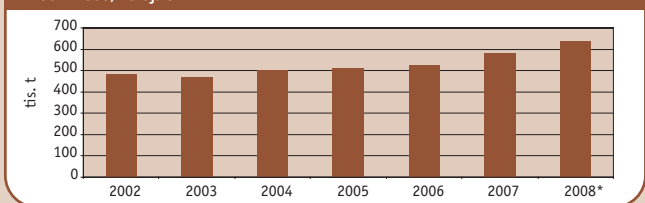
Mezi významné problémy kraje patří třídění odpadů, zejména biologicky rozložitelných komunálních odpadů (BRKO). BRKO jsou odpady z domácností a odpady ze živnosti, úřadů apod. Mezi tyto odpady patří separovaný odpad ze zahrad, dále odpady z veřejné zeleně, z tržišť, odpady z kuchyní a stravoven.

Ve Středočeském kraji je pro nakládání s bioodpady využíváno cca 42 kompostáren. Většina z nich je však projektována na zpracování statkových hnojiv a biomasy, zpravidla cíleně pěstované. V roce 2008 byly v provozu 2 bioplynové stanice a v přípravě bylo 15 bioplynových stanic. Pouze 3 z projektovaných zařízení jsou určeny k nakládání s bioodpady. Sítí zařízení pro biologické zpracování odpadů je s ohledem na nutnost omezení skládkování odpadů nedostatečná.

Struktura materiálově využitelných složek z komunálních odpadů ve Středočeském kraji* [%], 2008, Zdroj: CENIA

Množství komunálních odpadů odstraněných skládkováním ve Středočeském kraji [tis. t.], 2002–2008, Zdroj: CENIA

* předběžné údaje

AKTIVITY KRAJE V OBLASTI ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ

- V roce 2008 podal Středočeský kraj žádosti o financování projektů z Operačního programu Životní prostředí (OPŽP):**
 - V rámci oblasti podpory 6.1 – „Zajištění podkladů pro vyhlášení evropsky významných lokalit ve Středočeském kraji I“: Podány byly celkem 2 projekty v celkovém rozsahu 66 evropsky významných lokalit ke zpracování plánů, geometrickému zaměření a označení hranic těchto lokalit v celkové hodnotě 29 458 959 Kč.
 - V rámci oblasti podpory 6.2 – „Podpora biodiverzity ve zvláště chráněných územích kategorie přírodní památka a přírodní rezervace ve Středočeském kraji II“: Byly podány celkem 3 projekty v celkovém rozsahu 99 zvláště chráněných území kategorie přírodní památka a přírodní rezervace v objemu 20 026 202 Kč. <http://www.kr-stredocesky.cz/portal/institute/tiskove-informace/tiskove-zpravy/rada-stredoceskeho-kraje-odsouhlasila-predlozeni-zadosti-o-f-892917128.htm>
- Středočeské dožínky** – Na výstavišti v Lysé nad Labem se 4. 10. 2008 za finanční podpory Středočeského kraje konal 5. ročník Středočeských dožínků. Součástí programu bylo mj. vyhlášení sedmi nejlepších hospodářů, kteří získali titul Zemědělský hospodář Středočeského kraje. Více na <http://www.kr-stredocesky.cz/portal/aktuality/stredoceske-dožinky-prilakaly-zemedelece-a-chovatele-do-lyse.htm>.
- Potravinářský výrobek Středočeského kraje** – Na výstavě Zemědělec v Lysé nad Labem byly v březnu 2008 oceněny nejlepší produkty soutěže „Potravinářský výrobek Středočeského kraje“ za rok 2007. Na Středočeských dožínkách byl vyhlášen 2. ročník této soutěže.
- Středočeský šupináč** – U příležitosti konání Středočeských dožínků byly vyhlášeny výsledky rybářské soutěže „Středočeský šupináč“, organizované Středočeským krajem ve spolupráci s Českým rybářským svazem. Více na <http://www.kr-stredocesky.cz/portal/odbory/zivotni-prostredi-a-zemedelestvi/myslivost-a-rybarstvi/vyhlaseni-vysledku-souteze-stredocesky-supinac-za-rok-2008.htm>.
- Sběrné nádoby do veřejných institucí, zejména do školských zařízení** – Cílem tohoto projektu Operačního programu Infrastruktura (OPI) byla podpora třídění odpadů v těchto zařízeních. V kraji bylo rozděleno 3 956 nádob na tříděný odpad do 263 škol a 3 veřejných institucí. Více na http://www.petrecycling.cz/Sberne_nadoby_do_skol_a_instituci.htm.
- Oddělený sběr a využití komunálních odpadů na území Středočeského kraje pro rok 2006–2008** – Informační a komunikační kampaň k problematice třídění využitelných složek komunálního odpadu, včetně jejich biologicky rozložitelné složky. Projekt byl realizován Středočeským krajem a společností EKO-KOM, a.s. Více na <http://www.stredoceska-kampan.cz> a <http://www.stredoceske-odpady.cz>.
- My třídíme nejlépe** – V roce 2008 proběhl 4. ročník krajské soutěže obcí ve spolupráci se společností EKO-KOM, a.s., v třídění odpadu s cílem motivovat obce ke zvýšení účinnosti odděleného sběru využitelných odpadů – více na <http://www.cristo.cz/soutez2007> a <http://www.stredoceske-odpady.cz>.
- Zpětný odběr elektrozařízení na území Středočeského kraje pro rok 2006–2008** – Ve spolupráci s firmou ASEKOL, s.r.o., pokračoval projekt na podporu zpětného odběru vyřazených elektrospotřebičů – více na <http://www.stredoceske-odpady.cz>.

Další kontakty a informace

<http://www.kr-stredocesky.cz> (Oficiální stránky Středočeského kraje)
<http://www.stredoceska-ervo.cz> (EVVO Středočeského kraje)
<http://www.stredoceske-odpady.cz> (Odpadové hospodářství Středočeského kraje)

Porovnání stavu životního prostředí ve Středočeském kraji s ostatními kraji podává srovnávací zpráva „Stav životního prostředí v jednotlivých krajích ČR – Porovnání krajů, 2008“ – <http://www.cenia.cz>, <http://www.mzp.cz>.

STAV ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ V JEDNOTLIVÝCH KRAJÍCH ČR V ROCE 2008

Zpracovala: CENIA, česká informační agentura životního prostředí

© 2009, Ministerstvo životního prostředí

Spolupráce: Krajský úřad Středočeského kraje, Český hydrometeorologický ústav, Státní zdravotní ústav

Grafický design a sazba: Daniela Řeháková

Tisk: GZH, s.r.o.

Kontakt:

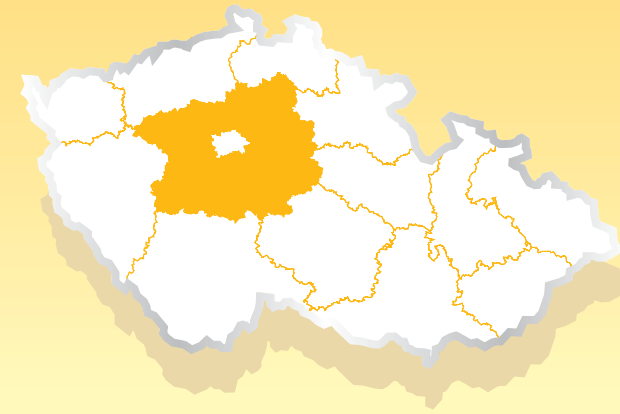
CENIA, česká informační agentura životního prostředí
Litvňská 8, 100 05 Praha 10
www.cenia.cz, info@cenia.cz, tel.: +420 267 225 340

Vytisknuto na papíře vyrobeném bez použití chloru.

2008

Stav životního prostředí v jednotlivých krajích České republiky

Středočeský kraj

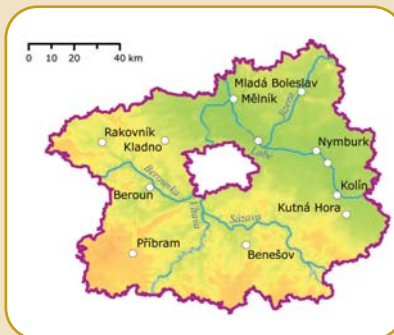

Ministerstvo životního prostředí
České republiky

Středočeský kraj

Obecná charakteristika

Středočeský kraj je rozlohou největším krajem České republiky, zabírá 14 % jejího území. Charakter přírodních podmínek dává předpoklady ke značnému hospodářskému využití území. Území na jih od Prahy má členitější reliéf, je lesnatější se smrkovými, případně smíšenými porosty, sever zájímá rovinatá krajina Polabí se zemědělsky využívanou půdou doplněnou listnatými a borovými lesy. Celkově lesy pokrývají necelých 28 % rozlohy kraje. Nejvyšším pohořím kraje

jsou Brdy, jejichž hřeben se táhne od hranic Plzeňského kraje severovýchodním směrem k Praze (Tok, 865 m). Z pohledu ochrany přírody je nejvýznamnější CHKO Křivoklátsko – biosférická rezervace UNESCO a CHKO Český kras v Karlštejnské vrchovině. Nejteplejší klima má severovýchod kraje – střední Polabí (Polabská nížina), severozápad (Rakovnicko) má nedostatek srážek v důsledku dešťového stínu Krušných hor. Jižní část kraje spadá do mírně teplé oblasti, Brdská vrchovina (okolí Příbrami) je výrazně chladnější. Celý kraj leží v povodí Labe (s přítoky Vltavou a Jizerou).

Kraj jako jediný nemá správní středisko na svém území – tím je hlavní město Praha. V souvislosti se suburbanizačním procesem a rozšiřováním metropolitního zájmu hlavního města si okresy v bezprostředním zájmu Prahy (Praha-východ, Praha-západ, Kladno a Mělník) vytvořily úzké sociálně-ekonomické vazby na Prahu. Jejich demografická a ekonomická vývoj ovlivnilo výrazně pozitivní migrační saldo po roce 2000 (20,6 ‰ v roce 2007) a s ním spojený přirozený přírůstek obyvatel (1,7 ‰ v roce 2007). Revidenční funkce zájmu Prahy přináší stále rostoucí zátěž dopravních sítí, které patří mezi nejhustší a nejvytíženější v ČR. Oblasti ve větší vzdálenosti od Prahy naopak fenoménem širší pražské periferie ztrácejí – jsou zdrojem kvalifikovaných pracovních sil, zásobují Prahu potravinami a poskytují Praze svůj rekreační potenciál, aniž by z toho významněji těžily. Zemědělská výroba je rozvinutá díky příznivým přírodním podmínkám zejména v severovýchodní části kraje. Kraj vyniká především rostlinnou výrobou, pěstováním pšenice, ječmene, cukrovky, v příměstských částech pěstováním ovoce, zeleniny a květin. Stěžejními průmyslovými odvětvími jsou strojírenství, chemie a potravinářství. Velmi významný je automobilový průmysl (ŠKODA AUTO, a.s., Mladá Boleslav a TPCA Czech, s.r.o., Kolín). Několika významnějšími podniky je zastoupeno i sklářství, keramika a polygrafie. Hrubý domácí produkt na obyvatele ve Středočeském kraji v roce 2007 vykazoval 94,3 % průměrné úrovně hrubého domácího produktu na obyvatele ČR, což jej zařadilo na 2. místo v porovnání s ostatními kraji.

Základní socioekonomická charakteristika Středočeského kraje, 2008 Zdroj: ČSÚ

Ukazatel	Údaj za kraj	Podíl na ČR (%) / průměr ČR
Rozloha (km ²)	11 015	14,0 / -
Počet obyvatel	1 230 691	11,8 / -
Hustota zalidnění (obyv.km ⁻²)	111,7	- / 132,7
Podíl městského obyvatelstva (%)	58,2	- / 73,8
Míra registrované nezaměstnanosti (%)	4,0	- / 5,4
Tvorba HDP na obyvatele (běžné ceny, Kč)	325 034	- / 353 701
Tvorba HPH podle sektorů (%)*		
- Primární (zemědělství a těžba)	3,3	- / 4,1
- Sekundární (zprac. průmysl, staveb. a energetika)	42,4	- / 36,1
- Terciární (služby, doprava a správa)	54,2	- / 59,8

* Hrubá přidaná hodnota (HPH) představuje nově vytvořenou hodnotu, kterou získávají institucionální jednotky z používání svých výrobních kapacit. Je stanovena jako rozdíl mezi celkovou produkcí a meziprofitěbou.

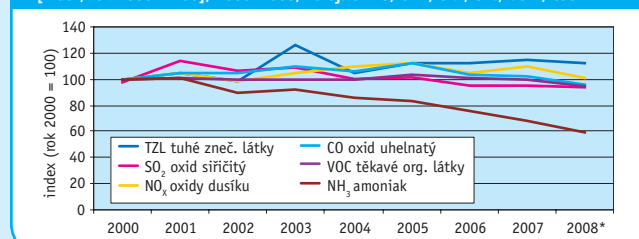
Ovzduší

EMISNÍ SITUACE

Kategorie zdrojů REZZO 1 (zvláště velké a velké stacionární zdroje znečištění) mají hlavní podíl na emisích SO₂ a významný podíl v produkci NO_x a NH₃. Nejmenší podíl na emisích ve sledovaných kategoriích mají zdroje REZZO 2 (střední stacionární zdroje). Kategorie zdrojů REZZO 3 (malé stacionární zdroje) se podílejí především na produkci TZL, CO a SO₂ (lokální topeniště), NH₃ (především zemědělská družstva a nevidované chovy domácích zvířat) a VOC (zde je kromě malých provozů započteno i plošně užívaných organických rozpouštědel). Kategorie REZZO 4 (mobilní zdroje) má rozhodující podíl na produkci emisí CO, TZL a NO_x, zde se jedná o vliv způsobený především automobilovou dopravou.

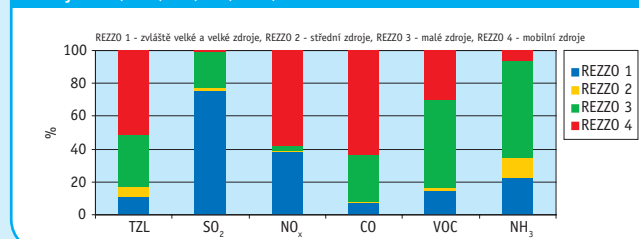
U emisí NH₃ lze pozorovat již několik let pokles hodnot, což lze dát do souvislosti s útlumem v zemědělství – v živočišné výrobě. U ostatních sledovaných kategorií byl v minulých letech nárůst (především v důsledku nárůstu dopravního zatížení – emise NO_x, TZL a CO). V posledním období byl zaznamenán pokles, který můžeme dát do souvislosti s útlumem v důsledku hospodářské krize (konec roku 2008), a rovněž se zde odrazil pozitivní efekt vylepšování technologií u stacionárních zdrojů (například efektivnější vytápění a nové šetrnější zdroje tepla a energií).

Vývoj emisí základních znečišťujících látek ve Středočeském kraji [index, rok 2000 = 100], 2000–2008, Zdroj: ČHMÚ, ČIŽP, ORP, CDV, VÚZI, ČSÚ

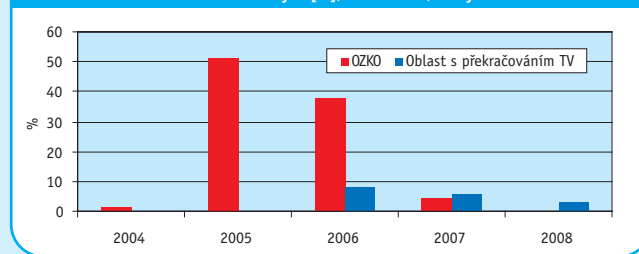
* předběžné údaje

Struktura zdrojů emisí ve Středočeském kraji [%], 2008 Zdroj: ČHMÚ, ČIŽP, ORP, CDV, VÚZI, ČSÚ

KVALITA OVZDUŠÍ

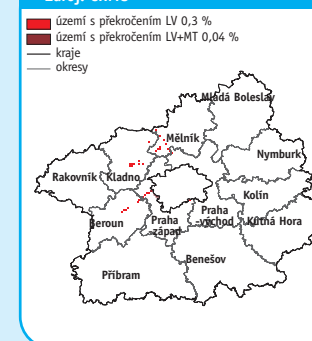
Podíl oblastí se zhoršenou kvalitou ovzduší a oblastí s překračováním cílových imisních limitů na rozloze Středočeského kraje* [%], 2004–2008, Zdroj: ČHMÚ

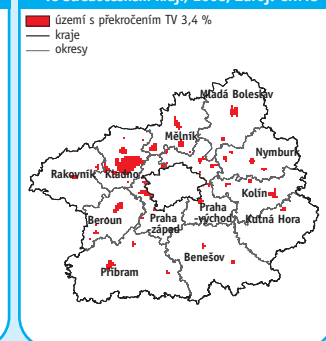
Ovzduší

Zdraví

Mapa oblastí se zhoršenou kvalitou ovzduší ve Středočeském kraji, 2008 Zdroj: ČHMÚ

Mapa oblastí s překračováním cílových imisních limitů bez zahrnutí přizemního ozonu ve Středočeském kraji, 2008, Zdroj: ČHMÚ

* LV – imisní limit (z angl. Limit Value), TV – cílový imisní limit (z angl. Target Value), MT – mez tolerance

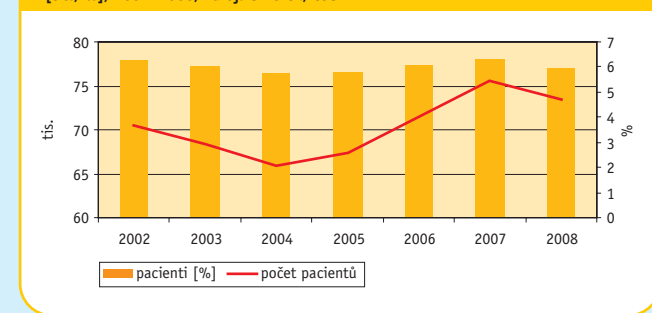
OZKO – oblast se zhoršenou kvalitou ovzduší; oblast se zhoršenou kvalitou ovzduší se rozumí území v rámci územního celku (zóny nebo aglomerace), kde je překročena hodnota imisního limitu pro ochranu lidského zdraví u jedné nebo více znečišťujících látek (oxid siřičitý, suspendované částice PM₁₀, oxid dusičitý, olovo, oxid uhelnatý a benzen).

Oblasti s překračováním cílových imisních limitů se rozumí území v rámci územního celku (zóny nebo aglomerace), kde je překročena hodnota cílového imisního limitu pro ochranu lidského zdraví u jedné nebo více znečišťujících látek (kadmium, arsen, nikl a benzo(a)pyren). Cílový imisní limit je stanoven i pro přizemní ozon, který se z důvodu jeho překračování na většině území ČR nezahrnuje do vyhodnocení pomoci mapy.

ALERGICKÁ ONEMOCNĚNÍ

Mezi zdravotně nejvýznamnější znečišťující látky v ovzduší patří suspendované částice a oxid dusičitý v lokalitách významně zatížených dopravou. V určitých lokalitách (zatížených dopravou, průmyslem nebo vytápěním domácností) jsou problémem i PAU (polycyklické aromatické uhlovlouky). Každoročně je nadlimitním koncentracím těchto látek vystavena určitá část populace v závislosti na aktuální kvalitě ovzduší. Znečištění vnějšího i vnitřního ovzduší se spojovává, jako jeden z mnoha faktorů (výživa, životní styl, imunita apod.), s nárůstem alergií. Počet alergických onemocnění obecně narůstá, stav na území kraje lze v posledních letech označit za mírně stoupající. Mírný pokles počtu léčených pacientů v roce 2008 může být všeobecně způsoben zavedením poplatků ve zdravotnictví. Počet pacientů léčených v alergických ordinacích v roce 2008 na území kraje byl 73 441, tj. 6 % všech obyvatel kraje (celkově je v ČR 8 % pacientů s alergickým onemocněním). Oddělit přímý vliv znečištěného ovzduší od ostatních spolupůsobících faktorů a kvantifikovat jej je však značně obtížné.

Počet a podíl pacientů léčených v alergických ordinacích ve Středočeském kraji [tis., %], 2002–2008, Zdroj: ÚZIS ČR, ČSÚ

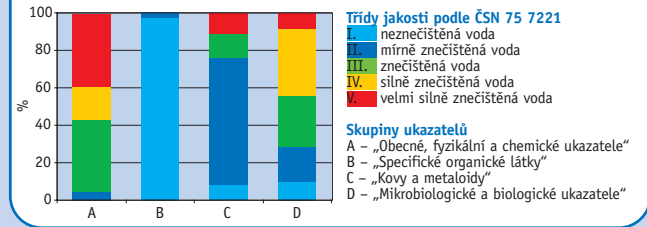
Voda

JAKOST VODNÍCH TOKŮ

V kraji bylo sledováno 39 profilů na 18 vodních tocích*.

- Ve skupině A byly nejvíce znečištěny Vlkava a Zákolanský a Bakovský potok. Nejlépe hodnocen byl profil Želivka-Soutice. Z ukazatelů byly nejhůře hodnoceny AOX (adsorb. org. váz. halogeny), které měly 14 z 31 profilů klasifikovaných V. třídou a 7 profilů IV. třídou. Ve IV. třídě byl na čtyřech profilech zařazen celkový fosfor a na třech profilech BSK₅. V. třídu pro ukazatel BSK₅ měl Zákolanský potok v Kralupech nad Vltavou.
- Ve skupině B byl jedinou II. třídou klasifikován 1,1,2,2-tetrachlorethen v Bakově nad Jizerou.
- Ve skupině C je dlouhodobě velmi silně znečištěna Litavka, která dosáhla III. až V. třídy pro kadmium, zinek, olovo a arsen. Kromě Litavky byla V. třída stanovena pro olovo na Labi v Lysé nad Labem a veškeré železo ve Vlkavě v Hrončticích.
- Ve skupině D měl nejhorší hodnocení chlorofyl, který zaznamenal V. třídu v profilech Čidlina-Sány a Sázava-Zruč nad Sázavou a IV. třídu v dalších 12 profilech. Jediná IV. třída pro termotolerantní koliformní bakterie byla dosažena v profilu Litavka-Trhové Dušníky. Enterokoky zaznamenaly IV. třídu ve Výrovce a V. třídu v Klejnárce.

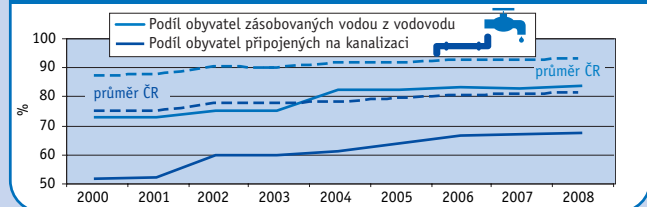
Podíl sledovaných profilů ve třídách jakosti vod ČSN podle skupin ukazatelů A–D ve Středočeském kraji [%], 2008, Zdroj: ČHMÚ

VODNÍ HOSPODÁŘSTVÍ

Celkový objem vyrobené pitné vody se meziročně mírně snížil o 1,24 mil. m³ na hodnotu 48,73 mil. m³. Zároveň se významně zvýšil počet obyvatel zásobovaných pitnou vodou z vodovodu o 32 581, což je nejvíce ze všech krajů ČR. Velký vliv měla výstavba několika skupinových vodovodů, z nichž lze jmenovat např. postupné budování vodovodu Region Jih a vodovodu Kamenicko zásobujících pitnou vodou obyvatelstvo v okrese Praha-východ. Spotřeba pitné vody na obyvatele v roce 2008 činila 90,2 l na obyv. za den. Ztráty pitné vody ve vodovodní síti, které se pohybovaly od roku 2005 mírně nad průměrem ČR, se v roce 2008 podařilo snížit pod průměr ČR, který činil 19,4 %.

Zásobování pitnou vodou a připojení na kanalizaci ve Středočeském kraji [%], 2000–2008, Zdroj: ČSÚ

Podíl ztrát z vody vyrobené pro veřejnou potřebu ve Středočeském kraji [%], 2000–2008, Zdroj: ČSÚ

2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
23,3	21,3	21,3	22,6	20,7	21,4	21,9	19,4	18,8

V domech připojených na kanalizaci s koncovou čistírnou odpadních vod (ČOV) v roce 2008 žilo pouze 66,9 % z celkového počtu obyvatel kraje. Čištěno bylo 99,3 % odkanalizovaných odpadních vod. Za nejvýznamnější akce ke snížení množství znečištění vypouštěného v odpadních vodách, ukončené v roce 2008, lze považovat rekonstrukci a intenzifikaci ČOV Rakovník, rekonstrukci ČOV Strančice, intenzifikaci ČOV Mladá Boleslav I a rekonstrukci a modernizaci ČOV Příbram.

* Jedná se o vodní toky: Labe, Vltava, Berounka, Sázava, Jizera, Želivka, Čidlina, Blanice, Doubrava, Klejnárka, Litavka, Loděnice, Mrlina, Výrovka, Vlkava, Bakovský, Zákolanský a Rakovnický potok.

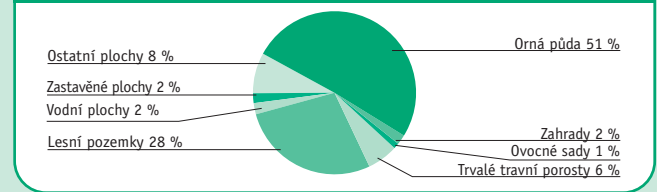

Lesy, krajina, zemědělství

VYUŽITÍ ÚZEMÍ

Rozloha Středočeského kraje v roce 2008 činila 1 101 500 ha. Plocha orné půdy meziročně klesla o 707 ha, plocha trvalých travních porostů klesla o 54 ha, plocha ovocných sadů klesla o 48 ha. Zvýšil se podíl zahrad o 122 ha, lesních pozemků o 36 ha, vodních ploch o 71 ha a zastavěných ploch a nádvoří o 89 ha, ostatní plochy zaznamenaly nárůst o 569 ha. Ostatní kategorie se významně nezměnily. I v roce 2008 pokračoval trend nárůstu zastavěných ploch, lesních pozemků a zahrad na úkor orné půdy.

Struktura využití území ve Středočeském kraji [%], 2008, Zdroj: ČÚZK

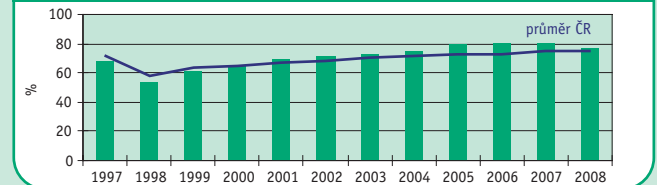

LESY

Výměra lesů Středočeského kraje v roce 2008 činila dle ČÚZK 305 475 ha, lesnatost dosáhla 27,8 % (průměr ČR je 33,7 %), tj. druhé nejnižší hodnoty v ČR. Lesy zvláštního určení tvořily 24 % rozlohy lesů, meziročně tedy nedošlo ke změně jejich rozlohy.

Výše celkových nahodilých těžeb dosáhla páté nejvyšší hodnoty v ČR, 1 117 tis. m³ dřeva, výše nahodilých těžeb způsobených abiotickými vlivy, z nichž polomy vázané na poškození větrem tvoří rozhodující většinu, dosáhla 901 tis. m³ dřeva. Zdravotní stav lesních porostů je určován především mírou defoliací*. Míra defoliací ve Středočeském kraji byla v roce 2008 čtvrtá nejhorší v ČR.

Vývoj míry defoliací jehličnatých porostů starších 60 let (třída 2–4) ve Středočeském kraji [%], 1997–2008, Zdroj: VULHM

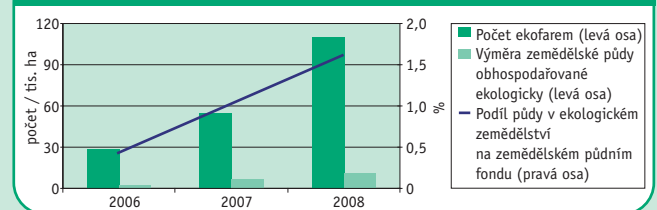

* Defoliací (odlštění) – relativní ztráta asimilačního aparátu (listů nebo jehličí) v koruně poškozeného stromu v porovnání se zdravým stromem, rostoucím ve stejných porostních a stanovištních podmínkách. Hodnoty defoliací se rozdělují do pěti základních tříd, z nichž poslední tři charakterizují významně poškozené stromy: 0 – žádná (0–10 %); 1 – mírná (11–25 %); 2 – střední (26–60 %); 3 – silná (61–99 %); 4 – odumřelé stromy (100 %).

Ekologické zemědělství

Ve Středočeském kraji v roce 2008 tvořila výměra zemědělské půdy obdělávané ekologicky 1,6 % (10 710 ha) celkové výměry zemědělské půdy v kraji (664 804 ha), což řadí kraj na předposlední místo v ČR. Výměra ekologicky obdělávané půdy v ČR dosáhla 8,04 % zemědělské půdy.

Vývoj ekologického zemědělství ve Středočeském kraji [počet, tis. ha, %], 2006–2008, Zdroj: MZe

Ochrana přírody

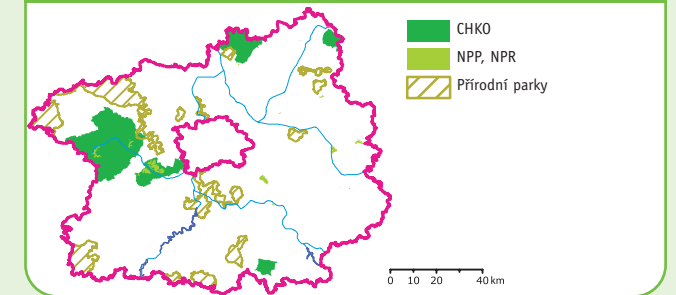
ÚZEMNÍ OCHRANA PŘÍRODY

Na území kraje se z velkoplošných zvláště chráněných území nachází CHKO Blaník, CHKO Český kras, CHKO Český ráj, CHKO Kokořínsko a CHKO Křivoklátsko. V kraji bylo v roce 2008 evidováno 225 maloplošných zvláště chráněných území o celkové rozloze 12 513 ha. Tyto počty jsou oficiálním údajem evidovaným ÚSOP – konkrétně 16 národních přírodních rezervací (NPR), 16 národních přírodních památek (NPP), 79 přírodních rezervací (PR) a 114 přírodních památek (PP). Péče o maloplošná zvláště chráněná území v kompetenci Středočeského kraje byla zajištěna smluvně na základě výběrových řízení. Celková částka vynaložená na péči v roce 2008 – zpracování plánů péče, přírodovědných průzkumů a zajištění monitoringů ve zvláště chráněných územích – činila 2 878 669,50 Kč.

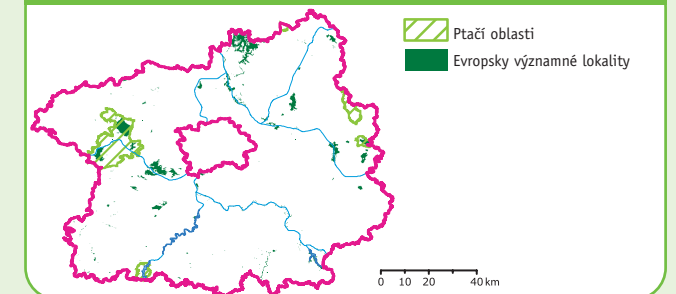
V rámci územní ochrany přírody na obecní úrovni se na území kraje nachází 17 přírodních parků o rozloze 82 967 ha. V říjnu 2008 byl na Sedlčansku vyhlášen přírodní park Petrovicko.

Do Středočeského kraje zasahuje pět ptačích oblastí (z toho tři v kompetenci kraje) o celkové rozloze 39 134 ha a 125 evropsky významných lokalit (z toho 90 v kompetenci kraje) o celkové rozloze 26 362 ha.

Zvláště chráněná území a přírodní parky na území Středočeského kraje, 2008, Zdroj: AOPK ČR, KÚ Středočeského kraje

Lokality soustavy Natura 2000 na území Středočeského kraje, 2008, Zdroj: AOPK ČR

ZÁCHRANNÉ STANICE

Na území Středočeského kraje vykonává činnost 6 stanic pro handicapované živočichy, které jsou součástí národní sítě stanic. Činnost stanic je finančně podporována Středočeským krajem. Jedná se o tyto stanice:

- občanské sdružení Ochrana fauny ČR Votice
- občanské sdružení AVES Kladno
- 02/09 ZO ČSOP Vlašim
- 09/07 ZO ČSOP Pátek na zemědělském půdním fondu
- 29/01 ZO ČSOP Rokycany
- 11/28 ZO ČSOP Dolní Břežany

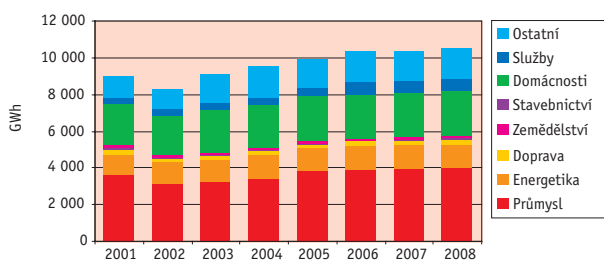

Energetika

SPOTŘEBA ELEKTRICKÉ ENERGIE

Ve Středočeském kraji se spotřeba elektrické energie meziročně zvýšila o 1,8 % a celková spotřeba v kraji v roce 2008 tak dosáhla 10 540,3 GWh. Nárůst byl zaznamenán v většině odvětví národního hospodářství, nejvíce v dopravě (meziročně o 14 %). Naopak v energetice a v zemědělství bylo dosaženo mírného poklesu spotřeby (o 3,3 %, resp. 1,4 %).

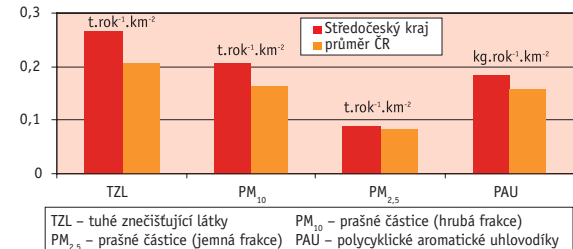
• Vývoj hrubé roční spotřeby elektřiny v jednotlivých sektorech národního hospodářství ve Středočeském kraji [GWh], 2001–2008, Zdroj: ERU

MĚRNÉ EMISE Z VYTÁPĚNÍ DOMÁCNOSTÍ

Ve Středočeském kraji je výrazně nadprůměrné množství emisí z vytápění domácností, přestože hustota osídlení je poměrně malá (41 domácností na km² oproti průměrnému počtu 51 domácností na km²). Tato situace je zřejmě způsobena strukturou vytápění, kde je významný podíl topu uhlím (viz níže).

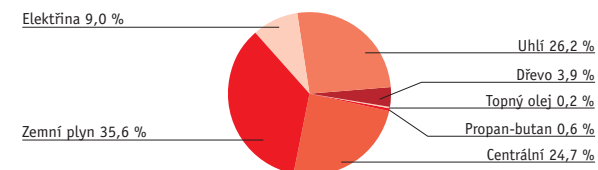
• Měrné emise z vytápění domácností ve Středočeském kraji [t.rok⁻¹.km⁻², kg.rok⁻¹.km⁻²], 2008, Zdroj: ČHMÚ

STRUKTURA VYTÁPĚNÍ DOMÁCNOSTÍ

Ve Středočeském kraji je největší počet domácností (téměř 160 000) vytápěn zemním plynem, mezi další hojně rozšířené způsoby vytápění patří otop uhlím a centrální zásobování teplem. V případě uhlí se jedná o nejvyšší podíl ze všech regionů v ČR (průměr je 13,5 %).

• Struktura vytápění domácností ve Středočeském kraji [%], 2008 Zdroj: ČHMÚ

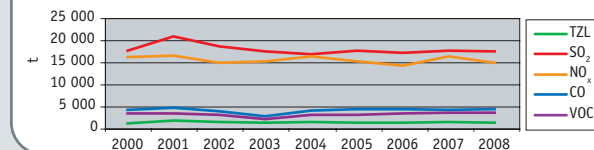

Průmysl, těžba

EMISE Z PRŮMYSLU

Emise z průmyslu jsou od roku 2002 na podobné úrovni, emise VOC a CO mírně narůstají, což pravděpodobně souvisí s rozvojem výroby základních organických látek. U emise NO_x dochází k výkyvům, přesto se dlouhodobě příliš nemění.

• Vývoj emisí z velkých zdrojů znečišťování (REZZO 1)* ve Středočeském kraji [t], 2000–2008, Zdroj: ČHMÚ

* REZZO 1 – stacionární zařízení ke spalování paliv o tepelném výkonu vyšším než 5 MW a zařízení zvláště závažných technologických procesů.

VÝPIS HLAVNÍCH ZDROJŮ Z IRZ

• Výpis hlavních zdrojů z IRZ (Integrovaného registru znečišťování životního prostředí) ve Středočeském kraji, 2007, Zdroj: CENIA

Název organizace	Emise do ovzduší	Emise do vod	Přenosy v odpadech
ČEZ, a.s., Elektrárna Mělník	As, F a anorg. slouč., Cd, Ni, Pb, CO ₂ , NO _x , SO _x , PCDD+PCDF, PM ₁₀ , PAU, Hg	azbest, Cr, Cd, Pb, Hg	
ECK Generating s.r.o., Elektrárna Kladno	F a anorg. slouč., Cl a anorg. slouč., Cr, Cd, Cu, Ni, Pb, CO ₂ , NO _x , SO _x , PCDD+PCDF, PM ₁₀ , Hg, Zn		As, Cr, Cd, Cu, Ni, Pb, Hg, Zn
Energotrans a.s., Elektrárna Mělník I	As, Cl a anorg. slouč., Cd, Pb, CO, CO ₂ , NO _x , SO _x , PM ₁₀ , Hg		As, Cr, Cu, Ni, Pb, Zn
Spolana a.s., Spolana Neratovice	F a anorg. slouč., HCFCl, Cl a anorg. slouč., CO ₂ , NO _x , SO _x , Hg, tetrachlormethan, trichlorethylen, vinylchlorid	celkový N, DCE, fenoly, AOX, chloridy, Cu, Hg, trichlorethylen, vinylchlorid, trichlormethan, Zn	Hg

• PCDD – polychlorované dibenzo-p-dioxiny, PCDF – polychlorované dibenzofurany, HCFC – chlorfluorované uhlovlodíky, DCE – 1,2-dichlorethan, AOX – halogenované org. slouč., HCFC – chlorfluorované uhlovlodíky

PODNIKY SE ZAVEDENÝM SYSTÉMEM EMAS

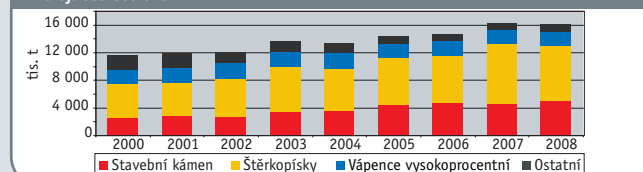
• Organizace se zavedeným systémem environmentálního managementu dle EMAS ve Středočeském kraji, 2008

Název organizace	Datum registrace	Sídlo org.	Předmět činnosti
GEOSAN GROUP, a.s.	13. 3. 2006	Kolín	výroba nástrojů a nářadí
Česlog s.r.o.	18. 4. 2006	Kladno	silniční a nákladní doprava
POHL cz, a.s.	29. 5. 2008	Roztoky	stavebnictví

TĚŽBA

Rozhodující význam má těžba stavebních surovin a vápenců, obě jsou největší v ČR. Vápenec, které se používají především k odsiřování a na výrobu cementu, jsou těženy hlavně v Barmrandienu. Největší význam mají ložiska Koněprusy (největší v ČR), Kozolupy a Tetín. Těženy jsou rovněž cihlářské suroviny (např. Dolní Jirčany), byť s klesající tendencí.

• Vývoj těžby na území Středočeského kraje [tis. t], 2000–2008 Zdroj: GGS-Geofond

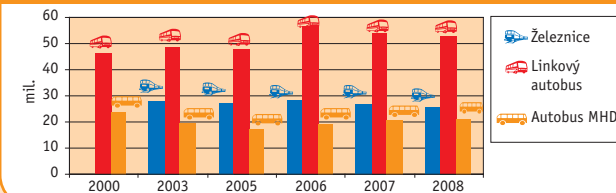
Doprava

CHARAKTERISTIKA DOPRAVY

Středočeský region (včetně Prahy) je územím s nejintenzivnější dopravou v ČR. Intenzivní dopravu způsobuje spádovost do Prahy a tranzit v rámci ČR, případně mezinárodní. Dopravní situací v kraji komplikuje dosud nedokončený vnější okruh Prahy (Pražský okruh), v důsledku čehož dochází ke značné dopravní zátěži některých obcí na hranici Prahy a Středočeského kraje. Rozhodující zátěž životního prostředí z hlediska dopravy přináší doprava silniční. Intenzita dopravy v kraji je nejvyšší na dálnicích směřujících do Prahy, kde dosahuje 50–100 tis. vozidel denně.

V hromadné dopravě převažuje doprava linkovými autobusy, které v roce 2008 přepravily 52,7 ml. osob (nejvíce ze všech krajů v ČR). Systém veřejné dopravy ve Středočeském kraji postarád kvalitní propojení mezi sídly, která nejsou na trase do Prahy. V nákladní dopravě převažuje výrazně (podobně jako v HL m. Praha) doprava silniční, která přepraví 91 % tun zboží.

• Počet přepravených osob jednotlivými druhy veřejné dopravy ve Středočeském kraji [mil.], 2000–2008, Zdroj: MD

• Množství přepraveného nákladu* ve Středočeském kraji [tis. tun], 2000, 2003, 2006, 2007, 2008, Zdroj: MD

	2000	2003	2006	2007	2008
Železnice	7 072,8	4 521,2	7 146,8	6 890,7	6 531,4
Silnice	58 064,5	76 849,1	73 506,7	75 080,2	71 034,8
Vodní	308,5	219,9	233,0	520,2	481,6

* Jedná se o počet přepravených osob (resp. zboží) nezávisle na délce přepravy. Údaj byl vypočten jako součet přepravních objemů v rámci kraje a mezi kraji (přes hranice kraje).

AUTOMOBILIZACE A HUSTOTA DOPRAVNÍ SÍTĚ

Ve Středočeském kraji bylo v roce 2008 registrováno 456 osobních a 60 nákladních automobilů na 1 000 obyvatel. Kraj má největší délku dopravních komunikací ze všech krajů ČR a největší hustotu silniční sítě.

• Hustota dopravní sítě ve Středočeském kraji [km, km.km⁻²], 2008 Zdroj: MD

	Délka komunikací v kraji (km)	Hustota dopravní sítě (km.km ⁻²)
Železnice	1 279	0,1161
Silnice celkem	9 419	0,8550
Dálnice a rychlostní silnice	335	0,0304

EMISE Z DOPRAVY

Doprava v kraji produkuje téměř 20 % celkových emisí CO₂, NO_x a PM z dopravy v ČR, což je nejvíce ze všech krajů. Měrné hodnoty emisí na obyvatele jsou společně s krajem Vysočina, nejvyšší v ČR a více než dvojnásobně než v samotném HL m. Praha. Pouze emisní zátěž na plochu kraje je (i když nadprůměrná) oproti HL m. Praha zřetelně nižší. Vývoj emisí CO₂ a PM je v posledních letech stagnující, emise NO_x klesají.

• Vývoj měrných emisí CO₂, NO_x, VOC a PM z motorové dopravy ve Středočeském kraji a v ČR [kg, oby.v.⁻¹], 2005–2008, Zdroj: CDV

Rok/Emise	Středočeský kraj				ČR			
	CO ₂	NO _x	VOC	PM	CO ₂	NO _x	VOC	PM
2005	2 810	16,8	7,6	1,091	1 776	10,05	4,57	0,637
2006	2 807	15,6	6,7	1,091	1 804	9,46	4,11	0,622
2007	2 892	14,7	6,3	1,093	1 891	9,08	3,90	0,633
2008	2 754	13,3	5,3	1,011	1 833	8,41	3,32	0,597

• PM – prašné částice, VOC – těkavé organické látky